

opgestapeld aan hun voeten!” ging Louis verder. „Zij zijn meer dan honderd jaar oud, deze kameraden, en kijk maar eens hoe frisch zij daar staan! Zulk een hoogen top zullen wij niet scheren, meneer. . . . Ik had het hoekje al kunnen om zijn.”

En daar sloeg Louis aan het praten:

— De oorlog! Ik zat stilletens verdoken in een fort aan de Hollandsche grens — van de keeskoppen hadden wij niets te duchten, hé — maar, voilà, ze konden mij niet vergeten. Te Luik hadden ze mij noodig en daarna. . . . Enfin, ze hebben mij dan toch krijgsgevangen kunnen maken, het was bijna de moeite niet meer! Maar, ik heb het toch zitten. In mijn hoofd, meneer. Bijwijlen staat het daar op barsten. La guerre, n'est-ce-pas? Il faut que nous souffrions pour. . . . enfin, ik kom dan hier wat liggen. . . .

Toen wij onzen wauwelaar wilden verlaten, vergezelde hij ons, zwaar stappend, meer glijdend in het verschuivende zand.

— Ik heb uw grootvader nog gekend, meneer, praatte Louis verder. In mijn dorp was hij immers bakker? Toen daar de schilder Martin Melsen kwam wonen heeft hij uw grootvaders portret gemaakt. Ik ging dikwijls met uw grootvader mede. Henri heette hij. . . .

Deze laatste mededeeling verraste mij en ik liet het blijken. Wij dachten geheel onbekend te zijn, maar Louis wist al wie we waren en waarom wij dit eenzame huisje hadden betrokken. Langzaam en ietwat slepend zelfs, verhaalde hij de levensbizonderheden van degenen, die in zijn omtrek, op een afstand van vele kilometers, in het eenzame woud woonden. Af en toe sprak hij Fransch. Dit kwam waarschijnlijk, omdat de lieden, waarover hij het had, rijk zijn en dus in ons land Fransch praten. Ons voelde Louis niet als zoodanig, wij spraken onder elkaar nooit deze taal en daardoor wist Louis zich dichter bij ons. Vandaar zijn gemeenzaamheid, zijn vreugde eindelijk stervelingen te hebben gevonden wien hij zijn hart ontlasten kon! Hij bewees ons verder kleine diensten en wij wisten ons dra door hem beschermd. Indien, af en toe, ergens ingebroken werd, moesten tuinen vernield of honden vergiftigd, óns werden deze ongemakken gespaard! Louis bracht ons gestroopte konijnen, eens een fazant. In onze eenzaamheid, op het duin, konden wij niet goed weigeren. „Zeg maar hoe gij ze hebben wilt, groot of klein,” riep Louis. Wij gaven hem een fooi, hij kwam dien avond zóó dronken thuis, dat hij zijn vrouw uit bed ranselde. Marie smeekte ons, hem toch nooit meer geld te geven. Met toeë oogen vertelde zij, dat Louis, na den oorlog, in de gevangenis opgesloten werd, voor „onnoemelijke feiten”, zegde ze. En nog verleden week had hij zijn zoon met een bijl geworpen, omdat hij zijn moeder had binnengenomen, toen zij van vader wegliep: